

VOLUME 2, SPECIAL ISSUE 11 Scientific Journal

ERUS

Educational Research in Universal Sciences

RESEARCHBIB
ACADEMIC RESOURCE INDEX

digital object
identifier

Directory of Research
Journals Indexing

Scientific Journal Impact Factor : 5.564

ISSN: 2181-3515

Economics
Exact Sciences
Natural Sciences
Medical Sciences
Arts and Culture
Technical Sciences
Philological Sciences
Pedagogical Sciences
Psychological Sciences
Social Sciences and
Humanities

zenodo

OpenAIRE

PKP|INDEX

2023/10

ISSN 2181-3515
VOLUME 2,
SPECIAL ISSUE 11
OCTOBER 2023

<https://erus.uz/>

**EDUCATIONAL RESEARCH IN UNIVERSAL SCIENCES
VOLUME 2, SPECIAL ISSUE 11, OCTOBER, 2023**

EDITOR-IN-CHIEF

M. Kurbonov

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, National University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD

Sh. Otajonov

Professor, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, National University of Uzbekistan

I. Tursunov

Professor, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Chirchik State Pedagogical University

B. Eshchanov

Professor, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Chirchik State Pedagogical University

J. Usarov

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, Chirchik State Pedagogical University

G. Karlibayeva

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, Nukus State Pedagogical Institute

H. Jurayev

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, Bukhara State University

Y. Maxmudov

Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, Termez State University

K. Ismaylov

Professor, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Karshi State University

Sh. Sodikova

Doctor of Philosophy (Phd) in Pedagogical Sciences, National University of Uzbekistan

Sh. Pazilova

Doctor of Philosophy (Phd) in Pedagogical Sciences, Academy of the Armed Forces of the Republic of Uzbekistan

E. Xujanov

Doctor of Philosophy (Phd) in Pedagogical Sciences, Tashkent State Pedagogical University

H. Qurbanov

Doctor of Philosophy (Phd) in Pedagogical Sciences, Tashkent State Transport University

F. Khazratov

Associate Professor, Doctor of Philosophy (Phd) in Pedagogical Sciences, Bukhara State University

M. Mansurova

Associate Professor, Candidate of Pedagogical Sciences, Tashkent State Transport University

ФИЗИКА МАШҒУЛОТЛАРИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА МУЛТИМЕДИА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИНГ РОЛИ

Сойибназаров Аббосжон Икромжонович

Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва
спорт университети Фарғона филиали ўқитувчиси

АННОТАЦИЯ

Мақолада муаммонинг ечимини ўрганишга тизимли ёндашувни қўллаш, шунингдек ҳажми сезиларли даражада кенгайтирадиган замонавий мултимедиа технологиялари томонидан тақдим этилган имкониятлардан фойдаланган ҳолда ўқув жараёнини фаоллаштиришда муаллифларнинг фикрлари келтирилган.

Калит сўзлар: мултимедиа технологиялари, тузилмавий-мантиқий конспект, компьютер моделлаштириш, тақдимот технологиялари.

АННОТАЦИЯ

В работе изложены взгляды авторов, которые видят решение проблемы в применении системного подхода к обучению, а также в интенсификации образовательного процесса с помощью возможностей, предоставляемых современными мультимедиа технологиями.

Ключевые слова: мультимедиа технологии, опорно-логический конспект, компьютерное моделирование, презентационные технологии.

ABSTRACT

A significant reduction in recent years of the academic time allotted for the study of the discipline physics makes the problem of finding and developing new pedagogical technologies urgent, which, while maintaining the integrity and consistency of the presentation of physics, would ensure strict compliance with the state standard of physical education.

Keywords: multimedia, technologies, supporting-logical synopsis, computer modeling, presentation technologies.

Умумий ўрта таълим муассасаларида физика фанидан ўқув дастурларини ишлаб чиқишда ушбу дастурларни олий таълим муассасалари ва ўрта махсус таълим муассасалари ўқув дастурлари билан мувофиқлаштириш керак. Бунда узлуксиз таълим тизимида атрофлича ёритилган физик тушунча ва билимларнинг такрорланмаслигига эътибор қаратиш лозим.

Ўқувчилар таълим жараёнида қўлланиладиган ахборот коммуникация технологиялари, ўқитишнинг электрон воситаларидан фойдаланишнинг бошланғич малакасига эга бўлиши лозим. Таълим фаолиятини ривожлантириш учун мултимедиа технологияларидан фойдаланишнинг илмий ва амалий аҳамияти шубҳасиздир. Замонавий мултимедиа технологияларига асосланган физикани ўқитишнинг катта блокчи технологиясини бирлаштириш етакчи ғоя бўлиши керак. Мултимедиа технологияларини қўллаш талабалар учун мавжуд бўлган маълумотлар ҳажмини ва хилма-хиллигини кенгайтиради, равшанлик қўшади, турли хил физик жараёнларни ҳаракатда намойиш этиш имкониятини беради.

Қўлланиладиган анимация намойишлари физик жараён қисмларининг изчил бутунликда боғланишини ва видео намойишлар эса кундалик амалиётда қандай ишлатилишини кўрсатади.

Таълим жараёнида турли хил АКТ воситаларидан фойдаланиш қуйидаги ўқув вазифаларни самарали ҳал қилишга имкон беради:

- мавзунини чуқур ва унинг тафсилотларини турли даражада ўзлаштириш;
- танланган фан йўналиши бўйича одатдаги амалий муаммоларни ҳал қилиш бўйича кўникма ва малакаларни ривожлантириш;
- ностандарт муаммоли вазиятларни таҳлил қилиш ва қарор қабул қилиш кўникмаларини ривожлантириш;
- фаолиятнинг айрим турлари бўйича қобилиятларини ривожлантириш;
- билим, кўникма ва малакаларни тиклаш;
- ўрганилаётган жараёнлар, объектлар моделлари билан ўқув ва тадқиқот тажрибаларини ўтказиш;
- билим ва кўникмалар даражасини назорат қилиш ва баҳолаш.

Ахборот ва электрон мултимедиа ресурслари барча турдаги (маъруза, амалий, лаборатория, мустақил таълим, назорат ва бошқа) машғулотлар учун ўқув- услубий таъминот сифатида ишлатилиши мумкин. Ўқитувчи дарсга тайёргарлик кўриш ва ўтказишда турли хил таълим мултимедиа воситаларидан фойдаланиши мумкин:

- тўғридан-тўғри аудиторияда янги материални тушунтиришда, олинган билимларни мустаҳкамлашда, талабалар билимини баҳолаш жараёнида;
- талабалар томонидан қўшимча материалларни мустақил ўзлаштиришни ташкил этиш учун ва бошқалар.

Масалан, янги материални тушунтиришда, матнли маълумотларга эга бўлган ахборот ва электрон ресурслардан, дифференциал таркатма материаллар тайёрлаш учун асос сифатида фойдаланиш мумкин. Визуал ва аудио маълумотларга эга манбалар дарсдаги тушунтиришга киритилиши, шунингдек

мустақил ўрганишни ташкил қилиш учун ишлатилиши мумкин. Тестлар ва тест топшириқлари билимларни ҳар хил назорат қилиш ва баҳолашни амалга ошириш учун ишлатилиши мумкин.

Бу борада қуйидагиларни таъқидлаб ўтиш мумкин:

- талабаларнинг сутканинг хоҳлаган вақтида фан бўйича информацияга эга бўла олиш имкониятининг мавжудлиги;

- таълим жараёнини билим олувчиларнинг талабидан келиб чиққан ҳолда ташкил этиш имкониятининг мавжудлиги;

- ўқув материаллари устида чекланмаган вақт давомида ишлаш имкониятининг мавжудлиги;

- ўқитувчи билан талаба ўртасида тескари алоқа ўрнатиш имкониятининг мавжудлиги;

- ўқув материалларини доимий равишда янгилаб бориш имкониятининг мавжудлиги;

- керакли маълумотни тез топа олиш имкониятининг мавжудлиги.

Таълим жараёнини фаоллаштириш мақсадида ўқитувчилар сўнгги пайтларда тизимли ёндашувни қўллаш имкониятлари ва самарадорлигини тобора кўпроқ ўрганмоқдалар ва ўқув материалининг мазмунини тизимли ёндашув нуқтаи назаридан кўриб чиқишга ҳаракат қилишмоқда.

Тузилмавий-мантикий конспект - бу диаграмма, белги, расм, формулалар, матн шаклида маълумотларни тақдим этишнинг ўзига хос усули.

Бу ўқитувчига:

- ўқув материалининг катта қисмини қисқача тақдим этиш; - енг қийин жойларга эътиборни қаратиш;

- керакли маълумотларга бир неча марта қайтиш;

- билимларни синовдан ўтказишни тез ва самарали ташкил этиш;

- курсантларнинг билимларини назорат қилиш учун гуруҳ раҳбарларини жалб қилиш имкониятларини яратади.

Талабаларга эса:

- ўқув материални осонроқ ўзлаштириш;

- маъруза материалида асосий қисмини ажратиб кўрсатиш; - уни оғзаки жавоб беришда аниқ ва малакали тарзда баён этиш; - олинган билимларни тизимга киритиш имкониятларини яратади.

Бизнинг педагогик тажрибамиз кўрсатганидек, интерактив мултимедияга бой машғулотлар талабалар орасида жуда машҳур бўлиб, бу физика ўқитишнинг ижобий мотивациясига ёрдам беради.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати: (REFERENCES)

1. Дьякова Е.А. Методика преподавания физики в направлениях гуманитарного профиля: Дисс. канд. пед. наук. – М., 2002. – 180 с.
2. Ирматов, Ф. М. Эффективность современных образовательных технологий в педагогическом процессе (на примере обучения физике). научное знание современности, (8), 34-37.
3. Ирматов, Ф. М. Особенности обучения нефизическим специальностям студентов. Образование и культура. –С. 130-132.
4. Ирматов, Ф. М. Эффективность модульного обучения физики для нефизических специальностей. инновационные технологии в современном образовании. –С. 228-231.
5. А.И.Сойибназаров. "The Purpose, Objectives And Status Of Training School Teachers Using An Online Platform." JournalNX 6.09: 67-71.

9

Ro‘ziboyev , F. Y. o‘g‘li, Madatov, Q. G. o‘g‘li, & Muksimova , S. S. (2023). **SPLAYN-VEYVLETLAR ORQALI BIOMEDITSIINA SIGNALLARIGA RAQAMLI ISHLOV BERISHDA OPTIMAL DISKRETLASH QADAMINI ANIQLASH ALGORITMI**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 35–39. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3919>

10

O‘rinboyeva , K. S. qizi, & Madaminjonova , R. (2023). **YARIMO‘TKAZGICHLAR FIZIKASINI O‘QITISHDA MODDIY SIMMULYATSIYA DASTURLARINI QO‘LLASH BO‘YICHA TADQIQOTLAR**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 40–43. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3920>

11

Kozimova, N. (2023). **BUGUNGI TA‘LIM TIZIMIDA ZAMONAVIY O‘QUVCHI SHAXSINING IJTIMOIIY VA PSIXOLOGIK JIHATLARI**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 44–46. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3921>

12

Najmiddinov, Q. (2023). **TRAINING OF HIGHLY EDUCATED MEDICAL PERSONNEL IN THE FERGANA VALLEY (IN THE 50-80 YEARS OF THE XX CENTURY)**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 47–51. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3922>

13

Ziyatov, M., Eshonqulov , J., & Abdujjaborov , B. (2023). **TIPIK BO‘Z TUPROQLAR SHAROITIDA “S-6524” G‘O‘ZA NAVINING TEJAMKOR SUG‘ORISH AGROTEXNOLOGIYASI**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 52–55. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3923>

14

Сойибназаров , А. И. (2023). **ФИЗИКА МАШҒУЛОТЛАРИНИНГ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШДА МУЛТИМЕДИА ТЕХНОЛОГИЯЛАРИНИНГ РОЛИ**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 56–59. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3924>

15

Yarboboev , T. N., & Kosimova , K. Y. kiz. (2023). **TECHNOGENIC EFFECTS ON THE LITHOSPHERE AND ITS ECOLOGICAL CONSEQUENCES**. Educational Research in Universal Sciences, 2(10), 60–65. Retrieved from <http://erus.uz/index.php/er/article/view/3925>